

Informasjonsbrev

Om bosettings- og integreringsarbeidet



Desember 2014

Til alle bosettingskommuner i Midt-Norge

Hei alle sammen,

IMDi Midt-Norge ønsker dere en riktig God jul. Vi takker dere for et godt samarbeid i 2014! Vi ønsker med dette å oppdatere kommunene om bosettings- og integreringsarbeidet i vår region.

1. BOSETTINGSARBEIDET

Som i fjor er det et sammensatt bilde som preger bosettingssituasjonen i Norge. Flere flyktninger bosettes enn før; samtidig som stadig flere venter på å bli bosatt. Det er en betydelig mangel på tilstrekkelige vedtaks plasser både nasjonalt og i Midt-Norge. Per 30. november 2014 var det bosatt 6.874 personer i Norge. Dette er 17 prosent høyere enn på samme tid i fjor. Prognosen er at mellom 7900 og 8000 blir bosatt innen årsskiftet. Dette er bra sammenlignet med tidligere år, men behovet var 10.000 bosatte. Tall på bosettingsklare flyktninger i mottak har gått ned med 220 personer til 5.214, men er fortsatt høye. På samme tid i fjor var antall bosettingsklare i Norge 5.434 personer. Pr 30. november 2014 hadde 2.805 flyktninger ventet på bosetting mer enn 6 måneder (dette tilsvarer 54 prosent av bosettingsklare på mottak). På samme tid i fjor var antall lengeventende 2.336 personer (det vil si 43 prosent av bosettingsklare). I Midt-Norge er bildet det samme som på nasjonalt nivå.

Oversikt over nasjonalitetsgrupper som er bosettingsklare i Norge (pr 30.november 2014)

	Totalt	Herav EM
Eritrea	1930	221
Syria	1457	13
Somalia	1178	58
Afghanistan	389	130
Statslaus	309	12
Etiopia	264	12
Sudan	215	-
Iran	173	≤5
Irak	150	≤5
Russland	109	≤5
Andre	700	10
Totalt	6874	460

Kilde: IMDi månedsrapport for bosetting – november 2014

**Bosettingssituasjonen i Midt-Norge pr 12.12.2014:
FANTASTISK, MEN LIKEVEL IKKE GODT NOK!**

Pr 12. desember 2014 er det bosatt 1.215 personer i Midt-Norge. Det vil si at kommunene har bosatt 240 personer flere enn i fjor på samme tidspunktet. Så langt i år er det bosatt 291 flere personer fra mottak enn i fjor på samme tidspunkt. Kommunene har gjenbosatt 113 flere overføringsflyktninger enn i fjor på samme tid. Dette skyldes bl.a. økt antall syriske overføringsflyktninger som er gjenbosatte i Norge. Det forventes at kommunene kommer til å ta imot enda flere syriske overføringsflyktninger i 2015.

Selv om det sterkt nærmer seg både jul og årsskifte, er bosettingsaktiviteten blant kommunene fortsatt høy. Vi håper derfor at vi skal nå prognosen om 1300 bosatte i Midt-Norge i 2014. Det vil være en soleklar rekord for regionen – og opp fra 1020 i 2013. All ære til kommunene! Men så er realiteten likevel at vi skulle ha nådd 1550 bosatte for å oppfylle vår prosentvise andel av samlet bosetting i Norge.

Tabellen nedenfor viser utviklingen måned for måned i 2014. Kommunene i Midt-Norge kommer fortsatt for sent i gang med å bosette. Det er alt for liten bosettingsaktivitet under årets 3 første måneder. Når vi fortsatt er et stykke unna full måloppnåelse, er det selvsagt fordi kommunene i regionen totalt sett fatter for få vedtak. Kapasitetsutnyttelsen er høy; dvs de aller fleste kommuner bosetter i henhold til vedtak, noen betydelig over sine vedtak.

Måltall for bosetting i Midt-Norge i 2014

Måned	jan	Feb	mar	april	mai	juni	Juli	aug	sept	okt	nov	Des pr 12.
Månedlig måltall	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129
Antall bosatt i måneden	74	82	84	100	76	130	69	107	117	118	135	122
Måloppnåelse (%)	57	64	65	78	59	101	54	83	91	91	105	95
Måltall i 14	129	258	387	516	645	774	903	1032	1161	1290	1420	1550
Faktisk bosetting i 14	74	156	240	340	416	546	611	718	837	958	1.093	1.215
Måloppnåelse (%)	57	61	62	66	64	71	68	69	72	74	77	78

Fylkesvis bosetting pr 12.12.14

Fylke	Antall vedtaks plasser	Antall bosatt pr 12.12.14	Utnyttelse av vedtaks plasser pr 12.12.14	Antall familiegjenforente pr 12.12.14
Møre og Romsdal	443	436	98	106
Sør-Trøndelag	518	452	82	63
Nord-Trøndelag	333	327	98	62
Midt-Norge	1.294	1.215	94	231

Mangelen på tilstrekkelig antall vedtaks plasser er fortsatt kritisk

I 2015 skal IMDi Midt-Norge bosette 15,5 % av det samlede nasjonale bosettingsbehovet; det vil si 1.580 personer. Pr 12.12.14 har vi fått 762 vedtaks plasser. Dette vil øke betydelig når flere større kommuner oversender sine vedtak i nær fremtid. Vår prognose viser likevel at vi neppe får mer enn ca. 1.320 vedtaks plasser kommende år. Det er rekordhøyt, men vi vil likevel mangle ca. 260 plasser på mål oppnåelse. En del kommuner har fattet vedtak i tråd med IMDis anmodning. Det takker vi for! Men fortsatt er det mange som fatter lavere vedtak og noen som fatter nei-vedtak.

Hovedårsak til økningen i antall vedtaks plasser er at IMDi har bedt alle kommuner om å bosette flyktninger. Noen erfarne kommuner har også øket sine vedtak. Så langt vi vet per i dag, vil hele 66 kommuner i Midt-Norge motta flyktninger i 2015. 18 kommuner i regionen ønsker fortsatt ikke å være bosettingskommuner for flyktninger.

Antallet enslige mindreårige flykninger som skal bosettes i 2015 har økt vesentlig – vi trenger flere vedtaks plasser!

Bosettingsbehovet for enslige mindreårige har økt fra 480 i 2014 til 710 i 2015. Av disse vil ca. 25 % være enslig mindreårige barn under 15 år. Årsaken til økningen er:

- Det kommer flere enslige mindreårige asylsøkere til Norge nå enn på flere år.
- Innvilgelsesprosenten for målgruppa har økt fordi flere av de som kommer fyller vilkårene for å få oppholdstillatelse i Norge.
- Redusert saksbehandlingstid hos UDI for enslige mindreårige asylsøkere.

Enslige mindreårige asylsøkere gjenspeiler i stor grad nasjonalitetene blant asylsøkere generelt, for øyeblikket er de største nasjonsgruppene i mottak **eritreere, afghanere og somaliere**.

For Midt-Norge innebærer økningen at antall vedtaks plasser for EM må opp fra 72 i 2014 til 110 i 2015. Dette er en betydelig økning. Her trenger IMDi hjelp og samarbeidsvilje fra kommunene.

Tidlig i 2015 vil vi ta kontakt med en del kommuner som har vedtak om bosetting av denne gruppen, og be kommunene om å øke antallet enslige mindreårige som en del av vedtaket om bosetting i 2015. Vi vil også be noen kommuner som opprinnelig ikke er anmodet om å bosette enslige mindreårige, om å bruke noen av vedtaks plassene sine til denne gruppen.

Kommuner må gjerne selv ta kontakt med IMDi Midt-Norge for en drøfting av om de enten kan bosette flere enslige mindreårige enn hittil eller for å forhøre seg om mulighet for å starte bosetting av enslige mindreårige fra 2015.

Kompetanseløftet for nye og nyere bosettingskommuner

Sommeren 2014 gikk Integrerings- og mangfoldsdirektoratet ut og tilbød nye og nyere bosettingskommuner en modulbasert kompetanseheving med oppstart høsten 2014, kalt **Kompetanseløft for nye og uerfarne bosettingskommuner**. I overkant av 100 deltakere fra 50 kommuner fra Midt, Vest, Nord, Sør og Indre Øst gjennomfører 3 todagers samlinger i perioden oktober 2014 til primo februar 2015. Målgruppen for Kompetanseløftet er kommuner som bosetter flyktninger for første gang i perioden 2013 – 2015 eller som har begynt å bosette igjen etter en periode uten bosettingsvedtak. Formålet er å gi en grunnleggende opplæring i bosettings- og kvalifiseringsarbeid. Alt materiale fra opplæringen blir lagt ut på

www.imdi.no/bosetting/kompetanseloft. Også erfarne kommuner kan ha god nytte av å ta en kikk på materialet som er lagt ut der.

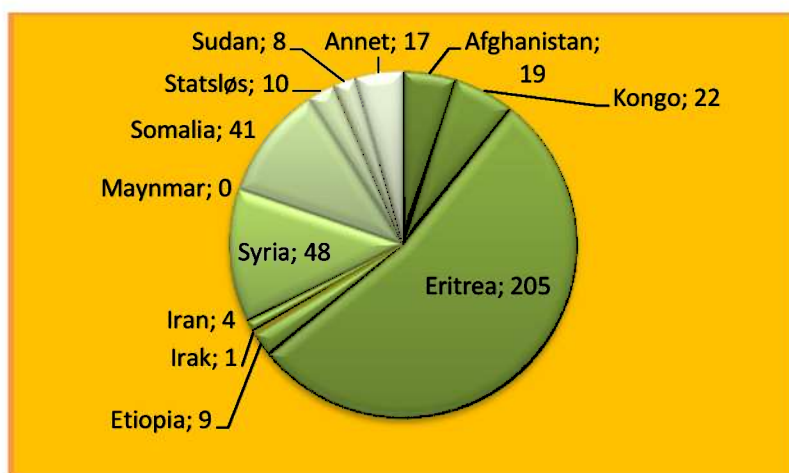
22 kommuner i Midt-Norge deltar på Kompetanseløftet. Noen begynte å bosette høsten 2013, noen bosetter for første gang i år – og noen få skal i gang i 2015. Det har vært en glede og inspirasjon å møte disse kommuneansatte som fremstår som engasjerte, positive, vitebegjærlige og til dels utfordrende på en konstruktiv måte! Takk så langt til dere – og velkommen til 3. og siste modul i uke 6.

For øvrig: Disse nye kommunene har lyktes meget godt med å gjennomføre sin bosetting. De aller fleste bosetter i tråd med vedtak, noen til og med over vedtak. De ytterst få som ikke kommer helt i mål i år, vil bosette de resterende tidlig i 2015 før de går i gang med å oppfylle neste års vedtak. Veldig bra!

Eritreere største bosettingsgruppe uten tilbud

Pr 12.12.14 var det 385 flyktninger i Midt-Norge uten tilbud om bosettingskommune. 205 personer – dvs. hele 53 prosent - er fra Eritrea. Deretter følger Syria og Somalia med hhv. 48 og 41 personer.

Oversikt over nasjonalitetsgrupper i Midt-Norge uten tilbud om bosettingskommune pr 12.12.14



Måloppnåelsen for bosetting av barnefamilier er fortsatt meget utilfredsstillende

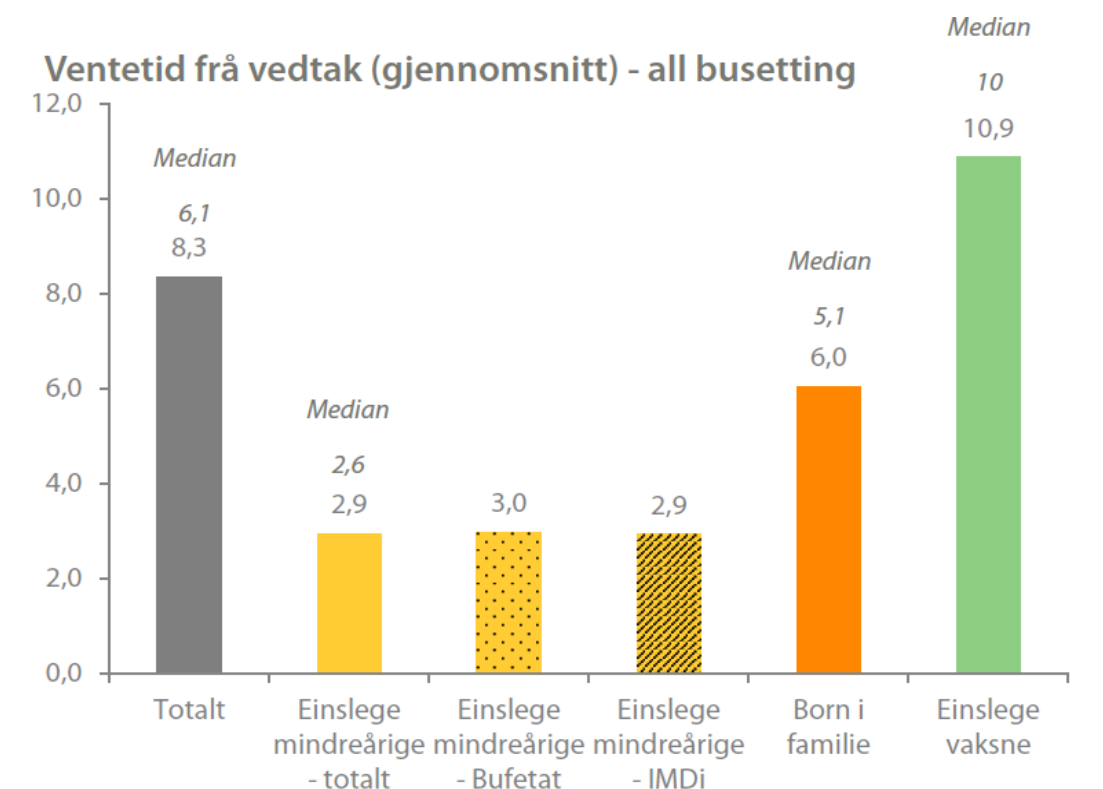
IMDi har målkrav om bosetting av familier med barn under 18 år innen 3 måneder etter at vedtak om oppholdstillatelse er gitt. Statistikken fra 30. november 2014 viser at kun 21 prosent av familiene ble bosatt innen fristen (se tabellen nedenfor). **I 2015 vil vi også ha særlig fokus på raskere utsøking og bosetting av denne gruppen.** Vi forventer at mottakene prioriterer gjennomføring av bosettingsamtale med familier, slik at vi raskere kan presentere dem til aktuelle kommuner. Vi ber også kommunene om å prioritere bosetting av utsøkte barnefamilier.

Kommunene *må* nå ta grep for hente barnefamilier mye hurtigere ut av mottak.

Busettinga innan:	3 mnd	6 mnd	12 mnd
All busetting		48 %	78 %
Einslege mindreårige	67 %	94 %	99 %
- IMDi	68 %	93 %	98 %
- Bufetat	60 %	96 %	100 %
Born i familie	21 %	68 %	93 %
Einslege vaksne		22 %	62 %

Kilde: IMDis månedsrapport for bosetting – november 2014

Ventetid fra vedtak til bosetting (pr 30.november 2014)



Kilde: IMDis månedsrapport for bosetting – november 2014

Kvoten for overføringsflyktninger i 2015

Som dere kanskje kjenner til, har regjeringen forslått å øke antall overføringsflyktninger noe i 2015. Vi vil komme med mer informasjon om gruppene og uttakene så snart det er avklart.

Familiemedlemmer får ikke lenger få dekket reiseutgiftene til Norge

Stortinget har bestemt at fra og med 1. januar 2015 er det ikke lenger mulig for familiemedlemmer av flyktninger og andre som er i en vanskelig økonomisk situasjon å søke om støtte til reisen til Norge. Mer om saken kan dere lese her

<http://www.udi.no/viktige-meldinger/familiemedlemmer-kan-ikke-lenger-fa-dekket-reiseutgiftene-til-norge/>

Kommunene bes være oppmerksomme på personer som *har fått* innvilget familiegjenforening. Hvis det søkes UDI om reisestøtte innen 31.12.2014, vil de komme inn under gjeldende ordning. Fra 01.01.2015 må de selv finansiere reisen hit.

2. INTEGRERINGSARBEIDET

73 prosent har fullført grunnskole, gjennomført videregående skole eller tatt høyere utdanning

Statistikken viser at 43 prosent av bosettingsklare flyktninger uten tilbud har fullført videregående skole eller høyere utdanning; 27 prosent har liten eller ingen utdanning, mens 30 prosent har fullført grunnskole. Det er positivt at flere kommuner arbeider utmerket med å utvikle gode kvalifiseringstiltak for gruppen med svak utdanning innenfor introduksjonsprogrammet.

Rett til utdanning?

Fafo presenterer i rapporten "Rett til utdanning?" analyser av den kommunale variasjonen i bruk av grunnskoleopplæring og videregående opplæring som tiltak i introduksjonsordningen.

Stadig høyere krav til formell utdanning gjør at personer uten formelle vitnemål stiller svakt i konkurransen med resten av arbeidsstokken. Mange deltakere i introduksjonsprogram mangler grunnskoleopplæring og videregående opplæring. Både heltids grunnskoleopplæring og enkeltfag innen videregående skole kan inngå som en del av introduksjonsprogrammet.

Til tross for at retten til slik opplæring er lovfestet, er det et mindretall av deltakerne i introduksjonsprogram som får slik opplæring som en del av programmet. Mer om rapporten kan dere lese her: <http://www.fafo.no/pub/rapp/20381/20381.pdf>

Somaliere får ikke tilbudet de trenger fra NAV

På oppdrag fra NAV har Fafo undersøkt møtet mellom NAV og somaliske innvandrere. Funnene fra studien foreligger i Fafo-rapport 2014:43:

"Når aktivering blir ydmykelse – En studie av møtet mellom somaliske innvandrere og NAV". Mer om rapporten kan dere lese her

<http://www.fafo.no/pub/rapp/20390/20390.pdf>

Kun 20 kommuner får ansvar for tildeling av tilskudd til frivillige

Det har frem til nå vært fylkeskommunene som har forvaltet tilskudd til frivillige i lokalsamfunnet. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2015 foreslått at 20 kommuner overtar ansvaret for å tildele tilskudd til frivillige som bidrar til deltakelse, dialog og samhandling. Disse kommunene overtar ansvaret fra nyttår.

Forslaget innebærer at 20 kommuner fordelt over hele landet, som har et stort antall innbyggere med innvandrerbakgrunn, skal tildele 13,3 millioner til lokale innvandrerorganisasjoner og frivillig virksomhet i kommunene. Oppgaven skal baseres på oppdragsbrev fra IMDi som utarbeider et årlig rundskriv for ordningen med kriterier og flere detaljer for forvaltningen av tilskuddet.

Det er bare to kommuner i region Midt-Norge som får overta forvaltningsansvaret: Trondheim og Ålesund. Endringen skal styrke lokal forankring og samarbeid med

innvandringsorganisasjoner i kommunene. Omleggingen skal også styrke kommunenes ansvar i integreringsarbeidet og bygge opp enda mer kompetanse på integrering i kommunene.

Ny versjon av NIR og ny databehandleravtale

Den 2. mars 2015 lanserer IMDi ny versjon av nasjonalt introduksjonsregister (NIR) og modul for norsktilskudd. Dette er en begivenhet! Vi håper og tror at Nye NIR vil bli tatt veldig godt imot i kommunene, lette hverdagen og bedre registreringskvaliteten. Kommuner som har deltatt i testing og utprøving, er til dels meget positive!

Det vil samtidig lanseres et nytt supportsystem for kommunens henvendelser til IMDi knyttet til NIR og norsktilskudd. Det vil komme mer informasjon om dette. Følg også med på www.imdi.no.

I forbindelse med ny versjon av NIR må kommunen signere ny databehandleravtale. Alle kommuner har derfor fått tilsendt databehandleravtalen og to tilknyttede skjema. Disse må signeres/fylles ut og returneres til IMDi. Fristen for innsending er **9. januar 2015**.

Manglende registrering i NIR av personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i 2014

Det er også i år ganske mange kommuner i regionen som ennå ikke har registrert sluttårsak for alle flyktninger som har avsluttet introduksjonsprogrammet. Kommunene må ferdigstille dette snarest og senest innen utgangen av uke 2 i 2015.

Det er viktig for den enkelte kommune å bli registrert med korrekte tall i den offisielle statistikken som publiseres utpå vinteren neste år. Kommuner som ikke sikrer riktig registrering, bidrar også til at både fylkesstatistikk, regionstatistikk og landsstatistikk blir ukorrekt.